

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 604/2014
22.04.2015. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиле С.А. из К., чији је пуномоћник Г.М., адвокат из З., против тужене Републике Србије, Основни суд у Зајечару, коју заступа Републичко јавно правобранилаштво, Одељење у Зајечару, ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2199/13 од 30.01.2014. године, у седници одржаној 22.04.2015. године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2199/13 од 30.01.2014. године у ставу првом изреке и пресуда Основног суда у Бору П1 165/12 од 11.02.2013. године у ставу првом изреке, а предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П1 165/12 од 11.02.2013. године, ставом првим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилца тражила да се поништи решење Основног суда у Зајечару од 17.11.2010. године, на основу кога је тужилци престао радни однос, па да се обавезе тужена да је врати на рад. Ставом другим изреке, одбачена је, као неуредна, тужба тужилце у делу којим је тражила да се обавезе тужена да јој исплати зараду коју би остварила на месту телефонисте, почев од 30.11.2010. године до враћања на рад, са законском каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, као и да за наведене износе уплати одговарајуће доприносе у корист тужилце, код надлежног Фонда ПИО. Ставом трећим изреке обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка од 37.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2199/13 од 30.01.2014. године, ставом првим изреке, жалба тужилце је одбијена, као неоснована и првостепена пресуда потврђена у ставу првом изреке. Ставом другим изреке укинута су решења садржана у ставу другом и трећем изреке првостепене пресуде и у том делу предмет враћен на поновно одлучивање.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилца је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука тужиља је била запослена у Општинском суду у Књажевцу и рапоредена на радно место телефонисте у звању намештеника. У поступку реформе правосуђа, Општински суд у Књажевцу је престао са радом 31.12.2009. године, а тужиља је од 01.01.2010. године преузета у Основни суд у Зајечару, Судска јединица Књажевац, али је решењем Основног суда у Зајечару од 19.02.2010. године, оглашена привремено нераспореденом до доношења новог Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у суду. По доношењу Правилника, 24.08.2010. године, Основни суд у Зајечару је донео побијано решење од 17.11.2010. године, којим је утврђено да не постоји радно место на које тужиља може бити премештена, односно распоредена, због чега јој се отказује уговор о раду, а радни однос јој престаје са 30.10.2010. године. Истим решењем је одређена отпремнина са обавезом исплате у року од 30 дана, уз обавезу исплате зараде и накнаде зарада у истом року. Судови су утврдили и да радно место телефонисте, на коме је тужиља раније радила, јесте систематизовано и новим Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, и то као намештеника четврте врсте, али за које је предвиђен четврти степен стручне спреме, који услов тужиља не испуњава, с обзиром да има завршену основну школу.

Оцењујући законитост оспорене одлуке, судови су одбили тужбени захтев за поништај решења тужене о отказу уговора о раду тужиљи, налазећи да тужена није имала одговарајуће радно место на које је тужиља могла бити распоредена, имајући у виду њену стручну спрему.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Права и дужности државних службеника и поједина права и дужности намештеника, уређена су Законом о државним службеницима (члан 1. став 1. овог Закона - „Сл.гласник РС“ бр. 79/05... 104/09), а ако тим или посебним законом није другачије одређено, на права и дужности намештеника примењују се општи прописи о раду и посебан колективни уговор, применом члана 4. став 3. Закона о државним службеницима.

Правилна оцена законитости решења о престанку радног односа подразумева и законитост поступка који је претходио доношењу решења. Судови су утврдили да је поступак оглашавања тужиље нераспореденом законито спроведен. Законом о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 и 61/05), прописано је да је у случају престанка радног односа, послодавац дужан да запосленом исплати све неисплаћене зараде, накнаде зарада и друга примања по

основу рада, најкасније у року од 30 дана од дана престанка радног односа (члан 186. Закона). Када се пак ради о престанку радног односа по основу технолошког вишка, односно због престанка потребе за радом запосленог услед технолошких, економских или организационих промена (применом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду), закон је за послодавца прописао посебну обавезу – исплату отпремнине, коју је он дужан исплатити пре отказа уговора о раду. Поступање послодавца супротно одредби члана 158. став 1. Закона о раду, која има императивни карактер, односно исплата отпремнине после отказа уговора о раду, а нарочито и после подношења тужбе суду за поништај такве одлуке, одлуку о отказу чини незаконитом.

Судови су утврдили да је побијаним решењем тужиљи одређена висина отпремнине, али правилна примена материјалног права приликом оцене законитости решења о отказу уговора о раду тужиљи, подразумевала је и обавезу суда да утврди да ли је и када тужиљи отпремнина исплаћена, што је у конкретном случају изостало.

Сходно изнетом, Врховни касациони суд налази да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, због чега нема услова за преиначење побијане пресуде, па је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

У поновном поступку, првостепени суд ће утврдити чињенично стање у складу са овим решењем, а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**